ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΝΑΞΙΑ
ΠΛΗΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΡΙΕΡΑ ΤΟΥΣ

ΑΜΒΟΥΡΓΟ. Δεκέμβριος. Οἱ πιθανότητες νὰ φθάση μία γυναίκα νὰ γίνει προιστα μένη γιατρός δικηγορίνα ἤ οἰκονομικὸς ἐπιθεωρητής, εἶναι ἀπὸ 2 μέχρι 8 ο)ο. Στὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ κατέληξαν οἱ κοινωνιολόγοι Σύλδια Στρεκ καὶ Κρίστα Χάζε, ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τῆς καθηγητρίας κοινωνιολογίας τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μύνστερ, Ἔρικα Ρόζηνταλ, ἔκανε μιὰ μεγαλη ἔρευνα γιὰ τὶς γυναῖκες —καρριέρας

Καθηγήτριες δικηγορίνες, μάναντζερ, ἀρχιτεκτόνισσες γιατροὶ καὶ ἀνώτατες ὑπάλληλοι, οἱ γυναῖκες ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀφρόκρεμα τοῦ φύλου τους μιὰ καὶ ἔχουν ἐτήσιο καθαρὸ εἰσόδημα πάνω ἀπὸ 30.000 μάρκα, εἶναι μόλις τὸ 0 3ο)ο σὲ σχέση μὲ τοὺς ἄντρες σ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο εἰσοδήματος.

Ἡ ὁμάδα τῶν τριῶν κοινωνιολόγων, πῆρε ἀνώνυμες συνεντεύξεις ἀπὸ πολλὲς γυναῖκες —καρριέρας. Διάφοροι παράγοντες εἶχαν παίξει ρόλο στὸ νὰ ὠθήσουν τὶς γυναῖκες αὐτὲς νὰ «φτάσουν ψηλά». Χαρακτηριστικὴ εἶναι, ἡ περίπτωση μιᾶς καθηγητρίας γυναικολογίας. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πάρει τὴν ειδικότητα της, ἕνας καθηγητὴς τῆς εἶχε πεῖ:

«Ἡ θέση μιᾶς γυναίκας εἶναι στὴ γυναικολογικὴ καρέκλα, ἀλλὰ ὄχι στὴν γυναικολογία». Αὐτὴ ἡ κυνικότατη παρατήρηση ὅπλισε τὴν γυναίκα αὐτὴ μὲ ὅλο τὸ κουράγιο γιὰ νὰ πολεμήσει τὶς προκαταλήψεις καὶ νὰ φτάσει πραγματικὰ ψηλά.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας διέψευσαν ἐπίσης τὴ θεωρία τὄι ἡ καρριέρα μιᾶς γυναίκας δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν μητρότητα. Ἡ πλειοψηφία τῶν γυναικῶν ποὺ ἔλαβαν μέρος ἦταν παντρεμένες, καὶ εἶχαν παιδιά, πολλὲς καὶ τρία καὶ τέσσερα.

«Γιὰ νὰ φτάσει μιὰ γυναίκα ψηλά, πρέπει νὰ ἀξίζει τοὐλάχιστον 150 ο)ο. ἐνῶ τὴν ἴδια θέση ἕνας ἄντρας θὰ τὴν ἔφτανε ἄνετο μὲ ἀξία 80 τοῖς 100» εἶναι τὸ βασικὸ συμπέρασμα τῆς ἔρευνας.

Οἱ γυναῖκες καρριέρας ποὺ εἶναι παντρεμένες, ἔχουν κάποια ψυχικὴ συμπαράσταση, ἀπὸ τοὺς ἄντρες τους, ὅμως στὴν πρακτικὴ δουλειὰ τοῦ σπιτιοῦ, οἱ σύζυγοι βοηθοῦν ἐλάχιστα. Κι' ἔτσι ὅσο ἐπιτυχημένη ἐπαγγελματίας καὶ νὰ εἶναι μιὰ γυναίκα, εἶναι πάντα ὑποχρεωμένη νὰ ἐπωμίζεται τὸν δίσκολο διπλὸ ρόλο τῆς ἐργαζόμενης καὶ μητέρας —συζύγου.

«Ἕνα ὡράριο 12 ὡρῶν μιᾶς γυναίκας— ἐπαγγελματία, ποὺ καθορίζεται ἀπὸ τὶς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ ἐνδιαφέροντά της, ἔρχεται τελικὰ παντα σὲ σύγκρουση μὲ τὸν ἄντρα ἤ τὸν σύντροφό της, γιατὶ μιὰ τέτοια ἐπαγγελματικὴ συμπεριφορὰ ἀπὸ τὴ μεριὰ μιᾶς γυναίκας ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν εἰκόνα ποὺ ἔχει ὁ ἄντρας γιὰ τὴ γυναίκα στὴν συζυγικὴ ζωή», συμπεραίνουν οἱ τρεῖς κοινωνιολόγο

Ὅπως λέει μιὰ γιατρός, «εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ χάσεις τὸν ἄντρα ποὺ ἀγαπᾶς, στὴν περίπτωση ποὺ δὲν ἀνταποκρίνεσαι ἀπόλυτα στὶς ἐπιθυμίες του, καὶ τὸν παραμελεῖς γιὰ τὶς ἐπαγγελματικές σου ὑποχρεώσεις». Κι ἔτσι μιὰ σεβαστὴ μερίδα ἀπὸ τὶς γυναῖκες —καριέρας γιὰ χάρη τῆς ἐπαγγελματικῆς τους σταδιοδρομίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ὁλοκλήρωσης πληρώνουν τὸ τίμημα τῆς μοναχικῆς — ἴσως —ζωῆς, ἤ τῶν προστριβῶν μὲ τὸν ἄντρα τους. Φυσικὰ οἱ ἴδιες ἔχουν διαλέξει αὐτὴ τὴ στάση στὴ ζωή.

Μιὰ σημαντικότατη παρατήρηση ποὺ κάνει ἡ ὁμάδα τῶν κοινωνιολόγων, εἶναι ὅτι οἱ γυναῖκες ποὺ φτάνουν σὲ ψηλὲς θέσεις καὶ ἀξιώματα, τὸ κάνουν πολὺ περισσότερο ἀπὸ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον στὸ περιεχόμενο τῆς δουλειᾶς τους ἀπ' ὅ,τι οἱ ἄντρες.

Οἱ γυναῖκες δηλαδὴ δὲν ὑπολογίζουν τόσο τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴ θέση, ἀλλὰ τὶς ἐνδιαφέρει πραγματικὰ αὐτὸ μὲ τὸ ὁποῖο ἀσχολοῦνται.

Ἀνάλογη εἶναι καὶ ἡ συμπεριφορά τους στὸ χῶρο τῆς δουλειᾶς. Ἄν οἱ ἄνδρες προσπαθοῦν σὰν προϊστάμενοι νὰ ἐπιβληθοῦν μὲ τὴ «δύναμη τοῦ ἀνδρικοῦ φύλου», οἱ γυναῖκες λειτουργοῦν — διαπιστώνουν οἱ κοινωνιολόγοι— μὲ πολὺ μεγαλύτερη συντροφικότητα κι κατανόηση. Μιὰ προϊσταμένη γιατρός, γιὰ παράδειγμα ἀντὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ ἐπιβληθεῖ ἀπαιτῶντας σεβασμὸ καὶ δημιουργῶντας γύρω της ἕνα κλίμα φόβου, παρακινεῖ τοὺς πέντε γιατρούς ὑφιστάμενούς της, καὶ τὶς 40 νοσοκόμες, νὰ λένε ἐλεύθερα ὅ τι σκέπτονται».

Τὸ συμπέρασμα τῶν τριῶν συγγραφέων τῆς ἔρευνας εἶναι τὄι οἱ γυναῖκες, σὰν προϊστάμενες συμβάλλουν προσωπικά, σ' ἕνα μικρὸ κομματάκι κοινωνικῆς μεταρρύθμισης στὸ τομέα τῆς δουλειᾶς τους. Ἔχοντας ὅμως οἱ ἴδιες περάσει, μὲ ἐπιτυχία ὅλα τὰ στάδια τῶν διακρίσεων καὶ τῶν προκαταλήψεων, συμβαίνει συχνά, νὰ μὴ συμμετέχουν ἐ εργὰ στοὺς γυναικείους ἀγῶνες γιὰ ἰσότητα. Μιὰ καὶ οἱ ἴδιες ὅμως εἶναι χειραφετημένες, ἔχουν μὲ τὸ δικό τους τρόπο συμβάλει οὐσιαστικὰ στὸ γυναικεῖο κίνημα, μὲ τὴν παρουσία καὶ τὴ δράση τους ποὺ διαψεύδει κάθε θεωρία περὶ «ἀδύνατου φύλου».

ΑΜΑΞΙΔΙΟΝ κινούμενον μὲ μπαταρίαν 6 βόλτ σὲ ἀρίστη κατάστασιν, πωλεῖται σὲ τιμὴ εὐκαιρίας. Πληροφορίες κ. Νικόλαον Λευθεριώτην Ἄσυλον Ἀνιάτων Πατρῶν, κάθε ἀπόγευμα.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

230 ΒΟΤΑΝΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

...Γιὰ τὴν ὑγεία, γιὰ τὴν ὀμορφιά, γιὰ τὴν ἀνανέωση

Μιὰ πλήρη καὶ συστηματικὴ συλλογὴ λαϊκῶν συνταγῶν γιὰ τὴ θεραπεία διαφόρων ἀσθενειῶν μὲ τὰ βότανα μᾶς προσφέρει τώρα τὸ βιβλίο «230 Βότανα— γιὰ τὴν ὑγεία, γιὰ τὴν ὀμορφιά, γιὰ ἀνανέωση» γραμμένο ἀπὸ τὴν Ἰουλία Δαβάρα. Οἱ συνταγὲς προέρχονται ἀπὸ τὶς γνωστὲς καὶ δοκιμασμένες σὲ ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας «παλαιὲς συνταγὲς μὲ βότανα». Παράλληλα μὲ τὸ κείμενο, δίνεται στὸ βιβλίο αὐτὸ τὸ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΒΟΤΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ στὸ ὁποῖο περιλαμβάνονται οἱ εἰκόνες ὅλων τῶν θεραπευτικῶν βοτάνων. ὁ τόπος ποὺ φύεται κάθε βότανο πότε καὶ πῶς συλλέγεται, πῶς διατηρεῖται καὶ πῶς χρησιμοποιεῖται. Τιμὴ τοῦ ἔργου δραχμὲς 300. Κεντρικὴ διάθεση, Πραξιτέλους 28, 6΄ ὄροφος, τηλ. 322.43.66. Στὶς ἐπαρχίες ἀποστέλλεται ταχυδρομικῶς μὲ ἀντικαταβολὴ (πλέον ταχυδρομικὰ δρχ. 50).

ΠΟΡΘΜΕΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ - ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις συνδέθηκαν προσφάτως διὰ πορθμείου, τὸ ὁποῖον κινεῖται μεταξὺ Βάρνας καὶ Ἰλιτσέβσκ (πόλεως πλησίον τῆς Ὀδησσοῦ, εἰς τὴν Οὐκρανίαν).

Διὰ τοῦ νέου πορθμείου ἐνεκαινιάσθη ἄμεσος καὶ ταχεῖα ἐπικοινωνία μεταξὺ Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ Βουλγαρίας χωρὶς νὰ χρειάζεται νὰ διανυθῆ ἡ χερσαία ὁδὸς διὰ τῆς ρουμανικῆς περιοχῆς τῆς Δοβρουτσᾶς.

Μέχρι πρότινος ἡ διακίνησις ποσοστοῦ 80 ο)ο τῶν ἐξαγωγῶν, τῶν δύο κρατῶν, ἐγίνετο διὰ θαλάσσης μεταξὺ Ὀδησσοῦ καὶ Βάρνας. Ἤδη διὰ τῆς γραμμῆς Βάρνας —Ἰλιτσέβσκ, καὶ τὸ ἐναπομένον 20 ο)ο τῶν προϊόντων τὸ ὁποῖον μετεφέρετο ἀπὸ ξηρᾶς, θὰ φθάνη εἰς τὴν ΕΣΣΔ καὶ τὴν Βουλγαρίαν διὰ θαλάσσης.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι διὰ τοῦ πορθμείου αἱ ἐπαφαὶ εἶναι πλέον ἄμεσοι, τὰ προϊόντα θὰ φθάνουν εἰς τὴν Βάρναν ἐντὸς 13 ἕως 17 ὡρῶν, ἐνῶ προηγουμένως ἐχρειάζοντο ἡμέραι, ἑβδομάδες πολλάκις δὲ καὶ μῆν!

Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν συνδεθέντων λιμένων εἶναι 400 χιλιόμετρα ἀλλὰ διανύεται πολὺ ταχύτερον ἀπὸ ὅ,τι τὰ 200 χιλιόμετρα ἐντὸς τῆς Ρουμανίας ὅπου ἀνακύπτουν προσκόμματα καὶ καθυστερήσεις. Τὰ δρομολόγεια ἐκτελοῦν τέσσαρα τεράστια πορθμεῖα τὰ ὁποῖα χωροῦν 108 ὀχήματα ἐμπορικῆς ἁμαξοστοιχίας — ἢ 150 σοβιετικὰ ἅρματα μάχης. Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ τὸν βασικὸν κίνδυνον τῆς νέας γραμμῆς.

Ἡ Βουλγαρία εἶναι, μαζὶ μὲ τὰν Δυτικὴν Γερμανίαν, τὰ μόνα κράτη τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας, τὰ ὁποῖα δὲν συνορεύουν μὲ τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωσιν.

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ διὰ θαλάσσης μεταφορὰ τοῦ ὑλικοῦ εὐκολύνει σημαντικῶς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὑποτελοῦς ἐν τῇ οὐσίᾳ εἰς τὴν ΕΣΣΔ Βουλγαρίας. Ἀλλ' αἱ δυνατότητες τῶν δρομολογηθέντων πλοίων ὅπως μεταφέρουν ἅρματα μάχης, καθιστᾶ ταῦτα ἄμεσον πολεμικὴν ἀπειλήν. Πρόκειται ἐν τῇ πραγματικότητι διὰ τεράστια μεταγωγικὰ ἢ ἁρματογωγά.

Καὶ ἄν σοβιετικὰ τάνκς φθάσουν εἰς τὴν Βάρναν, αὐτομάτως θὰ εὑρίσκωνται εἰς ἀπόστασιν 480 χιλιομέτρων ἐκ τῆς Νοτιοσλαβίας, 280 χιλιομέτρων ἐκ τῆς Τουρκίας καὶ 400 χιλιομέτρων ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Νοτιοσλάβοι παρατηρηταὶ ἀνέφερον ὅτι πιθανὸν τὸ νέον δρομολόγιον νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ρωσικῆς ἡγεσίας ὅπως ἀσκήση σφοδρὰν πίεσιν ἐπὶ τοῦ «ατάκτου» μέλους τοῦ Παραπετάσματος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προέδρου Τίτο. Βεβαίως ἡ ἔνοπλος ἀπειλὴ καὶ ἡ εἰσβολὴ φαίνονται μᾶλλον ἀπίστευτοι λύσεις εἰς τοὺς Δυτικοὺς παρατηρητάς. Τὴν ἄποψιν ταύτην ἐνισχύει τὸ γεγονὸν ὅτι ἡ ὅλως πρόσφατος ἀνηπακοὴ τῆς Ρουμανίας, δὲν ἀντεμετωπίσθη δι' εἰσβολῆς, ὡς συνέβη κατὰ τὸ 1968 εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν.

Τὸ Κρεμλῖνον δὲν ἔχει ἀπολέσει τὴν ἰσχὺν, παρὰ τὰ ὅσα λέγονται, ἀλλ' ἀναζητεῖ τρόπους νὰ ἐπιβληθῆ, χωρὶς νὰ προστρέχη συνεχῶς εἰς τὴν βίαν. Οἱ Σοβιετικοὶ ἁρμόδιοι εἶχον κατὰ καιροὺς ἀναφερθῆ εἰς τὴν ἀναάγκην ὅπως ἐνισχύετο ἡ Βουλγαρία χωρὶς νὰ πραγματοποιεῖται διάβασις διὰ Ρουμανίας.

Οἱ Ρουμανικοὶ νόμοι εἶναι ἰδιαζόντως αὐστηροὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν μεταφορῶν ὅπλων καὶ εἶχον προξενήσει δυσχερείας κατὰ τὰ γυμνάσια τῶν δυνάμεων τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας. Ἥσσονος σημασίας θεωρεῖται, ἐξ ἄλλου, τὸ τεχνικὸν πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς τῶν σοβιετικῶν σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς γραμμὰς αἱ ὁποῖαι εἶναι πολὺ στενώτεραι.

Τὸ πρόβλημα τίθεται ὀξύτατον διὰ τὴν διεθνῆ σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐγκαινισθεῖσα γραμμὴ πορθμείων ἐν ὄψει τῶν ἐξελίξεων εἰς τὴν Ρουμανίαν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας. Ὁ πρόεδρος Τσαουσέσκου, ὅμως γνωρίζει ἄριστα ὅτι δύναται νὰ κάμη γενναίας ἐπιδείξεις ἀνταρσίας μόνον ἐπειδὴ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀπασχολεῖται τώρα μὲ φλέγοντα προβλήματα εἰς τὴν Κίναν καὶ τὴν Δύσιν.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΜΑΣ
ΣΥΝΙΣΤΑ Ο ΓΚΥΝΤΕΡ ΓΚΡΑΣ

ΒΟΝΝΗ. Δεκέμβριος. Στὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 60 ὁ Γκύντερ Γκράς ἦταν τὸ «τρομερὸ παιδί» τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας μὲ τίς ἐπιθέσεις του ἐναντίον τῶν συμπατριωτῶν του πού ξεχνοῦσαν τὸ ναζιστικὸ παρελθόν. Ἕνα παρελθον, ποὺ ἐκεῖνος θυμόταν πολὺ ζωντανὰ σὲ νουβὲλλες του ὅπως «Τὸ τύμπανο», «Ἡ γατα καὶ τὸ ποντίκι» καὶ τὰ «Σκυλίσια χρόνια».

Στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 60 ὁ Γκράν βρισκόταν καὶ πάλι στὴν ἐπίθεση αὐτὴ τὴ φορά ἀπὸ τὰ βήματα ὁμιλιῶν κατά τὴ διάρκεια τῆς προεκλογικῆς ἐκστρατείας. Ὑποστήριζε τὸν φιλελεὺθερο Βίλλυ Μπράντ καὶ τὸ Σοσιαλδημοκρατικὸ κόμμα.

Τώρα, ὁ «πολύς» τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας ἐξαπέλυσε μιὰ νέα ἐκστρατεία. Αὐτὸ ποὺ θέλει νά κάνει, εἶναι να ἀναγκάσει τοὺς Γερμανοὺς νὰ στρέψουν τά μάτια 300 χρόνια πίσω, στὴνλογοτεχνία τοῦ μπαρὸκ καί στά γεγονότα τοῦ Τριακονταετοῦς Πολέμου, πού πιστεύει ὅτι ρίχνουν φῶς στὴ Γερμανία τοῦ σήμερα.

Ὁ Γκράς ἄρχισε τὴν τελευταία αὐτὴ σταυροφορία του, στὴ διάρκεια μιᾶς πρόσφατης διάλεξης στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βόννης. Περισσότεροι ἀπὸ 2.000 φοιτητὲς ἔδειξαν τὴν ἔκπληξή τους, ὅταν ὁ Γκράς ἀνάγγειλε πὼς θα τοὺς διάβαζε μιὰ ἡμιτελὴ νουβὲλλα, πού πραγματεύεται μιά φανταστική συνάντηση λογοτεχνῶν μπαρὸκ στὸ Τέλγκτε, μιὰ πόλη 90 μίλια βόρεια τῆς Βόννης.

«Πού;» ἀναφώνησε ενας ἀπὸ τοὺς ἀκροατές.

«Στὸ Τέλγκτε», ἀπάντησε ὁ Γκράς. «Ναί, ξέρω σήμερα ὅλοι μαθαίνουμε τὴν Ἱσπανια καλύτερα ἀπ' ὅσο γνωρίζουμε τὴ γερμανικὴ ἐπικράτεια»

Ὁ Γκράς μιλοῦσε για τὴν ἄγνοια τοῦ παρελθόντος, πού μαστίζει τὴ γερμανικὴ νεολαία καί γ ιατίς ἀρχές —τίς ρίζες — τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας. Φέρνει σάν παράδειγμα τίς Ἡνωμένες Πολιτείες, ὅπου «κανείς δέν μιλάει γιά τὸ Βιετνάμ σήμερα» καί γιά τὴν «λιμνάζουσα λογοτεχνία στὴ Βρεταννία, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ζοῦν ἀκόμη σάν να ὑπάρχει ἡ παλιά αὐτοκρατορία» γιὰ νὰ δείξει τοὺς κινδύνους πού ἐγκυμονεῖ ἡ ἄρνηση τῶν λαῶν νά κοιτάξουν πίσω στὸ ἐθνικὸ τους παρελθον.

Ὁ Γκράς εἶπε στὴν ὁμιλία του, πὼς σχεδὸν κανένας Γερμανὸς δέν ξεχνάει τὴν πρόσφατη ἱστορία —δηλαδή ἕνα πόλεμο πού χάθηκε, μιὰ χωρα διχασμένη. Διευκρίνισε, πὼς δέν θέλει νά δεῖ τοὺς Γερμανοὺς καταδιωκόμενους ἀπὸ τίς μνήμες τῆς «Σκυλίσιας ἐποχῆς» τοῦ Ναζισμοῦ, ἀλλά πρόσθεσε πὼς τὰ χρόνια αὐτὰ δεν μποροῦν νὰ ξεχαστοῦν.

Ζήτησε ἀπὸ τὸ ἀκροατήριό του, τοῦ Πανεπιστημιου τῆς Βόννης. νά κοιτάξει 300 χρόνια πίσω καί νά βγάλει συμπεράσματα πού θά εἶναι χρήσιμα γιὰ τὸ παρόν.

«Ἡ περίοδος τοῦ μπαρὸκ ἀποτέλεσε τήν ἀρχὴ τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας» εἶπε ὁ Γκράς ὅταν τέλειωσε τὴν ἀνάγνωση τῆς ἡμιτελοῦς ἱστορίας του.

«Καὶ τὸ πιὸ σημαντικὸ εἶναι», συνέχισε «πὼς ὁ Τριακονταετής Πόλεμος καὶ ἡ Συνθήκη τῆς Βεστφαλίας (τὸ 1648) φρόντισε ὥστε ἡ διαίρεση νότου — βορρᾶ στὴ Γερμανία, νά εἶναι ἀποφασιστική. ΤοΜύνστερ κα! τὸ Μέκλενμπουργκ (δυὸ βόρειες γερμανικὲς πόλεις πού τώρα χωρίζονται ἀπὸ τὰ σύνορα Ἀνατολικῆς — Δυτικῆς Γερμανίας) ἔχουν σήμερα μεταξύ τους περισσότερα κοινὰ σημεῖα ἀπ' ὅσα ἔχει τὸ Μύνστερ μέ μιὰ νότια πόλη στὴ Δυτική Γερμανία».

«Τά συμπλέγματα κατωτερότητας τῶν Γερμανῶν γεννήθηκαν ἐκείνη τήν ἐποχή» εἶπε στοὺς φοιτητὲς ὁ Γκράς. Οἱ Γερμανοί εἶδαν τὸν ἀγῶνα τῶν ἐθνικιστῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Σουηδίας καί τῆς Ἱσπανίας νά διεξάγεται στὸ ἔδαφος τους Κι ἀνάπτυξαν μιὰ μεγάλη ἐπιθυμία καί ἐσωτερική ἀνάγκη νά «φτάσουν» κι αὐτοὺς τοὺς ἄλλους λαούς. Ὅταν τὸ ξέρουμε αὐτό, ἔχουμε μιὰ διαφορετική εἰκόνα τῶν σημερινῶν μορφῶν ὑστερίας πού ἀντιμετωπίζουμε στὴ χώρα μας»

Πολλοί ἀπὸ τοὺς ἀκροατές —φοιτητὲς τοῦ Γκράς, δέχτηκαν τίς προτροπές καί τίς ἀπόψεις του μὲ κάποιο σκεπτικισμό. «Μπανάλ ψεὺτικος» εἶπαν μερικοί. Κι ἄλλοι, μουρμοῦριζαν μεταξῦ τους πὼς εἶναι «πολὺ διανοούμενος» ὥστόσο ὁ Γκύντερ Γκράς δὲν εἶχε αὐταπάτες γιὰ τὰ ὅρια καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπιρροῆς του, ἀλλά ὅπως ὁ ἴδιος ἐξήγησε αὐτὸ εἶναι τὸ μοναδικὸ εἶδος πολιτικῆς δραστηριότητας ποὺ ἀναπτύσσει σήμερα. «Τὸ μόνο πού μπορῶ νά κάνω εἶναι ν' αὐξήσω τὸν ἀριθμὸ αὐτῶν ποὺ δέν στέκονται ἀδιάφοροι μπαστὰ στὸ παρελθὸν μας» εἶπε

Οἱ Δυτικογερμανοί σύντομα θά «ἐκτεθοῦν» σὲ μιὰ νέα ἐπίθεση τοῦ Γκράς— μιὰ νέα «ἔκρηξη» ἀπὸ τὸ παρελθόν. Εἴκοσι χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού γράφτηκε τὸ «Τύμπανο» γυρίζεται τώρα ταινία ἀπὸ τὸν σκηνοθέτη Φόλκερ Σλέντορφ. Ὁ Γκράς συμφωνεῖ στὸ γὺρισμα τῆς ταινίας γιατί ὅπως εἶπε, «ὁ Σλέντορφ εἶναι ὁ πρῶτος σκηνοθέτης πού ἀφομοίωσε τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ βιβλίου — κι ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα θά κινηματογραφήσει».

Χαλιά ΠΕΡΣΙΚΑ
ἔργα τέχνης στὸ πάτωμα!
ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΜΑΛΛΙΟΥ
ΑΓΝΟ ΠΑΡΘΕΝΟ ΜΑΛΛΙ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 38
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΛΓΑΣ

ΝΕΟΣ ΚΥΛΙΝΔΡΟΣ
DOM
ΓΙΑ ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΔΕΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΑΝΤΙΚΛΕΙΔΙ
ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ 3 ΧΡΟΝΙΑ
Ι.Δ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.
ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 75 • ΠΑΤΡΑ

ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ
ΟΙΚΙΑΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΙ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 34
ΤΗΛ. 272.000
ΑΦΟΙ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΙ Ο.Ε.
ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 21
ΤΗΛ. 278.288
ΠΑΤΡΑΙ

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
at
ΑΛΕΞ. ΤΡΑΚΑΔΑΣ
Φιλοποίμενος 34 & 48
ΤΗΛ. 275.314

Ἡ ἀντοχὴ τῶν ὑπεραστικῶν ὀχημάτων στίς ἐμπορικές μεταφορές
MAGIRUS-DEUTZ 2,0-2,6 τόννων
Ὅλοι θαυμάζουμε τὴν ἀντοχή, τὴ δύναμη καί τὴν εὐελιξία τῶν ὑπεραστικῶν λεωφορείων ΜΑΓΚΙΡΟΥΣ-ΝΤΟΙΤΣ. Στά στενά σοκάκια τῶν πόλεων ἤ στούς «δύσκολους» ὀρεινούς δρόμους.
Τίς ἴδιες ἱκανότητες ἔχουν καί τά μικρά φορτηγά ὠφέλ.φορτίου 2,0-2,6 τόν.τῆς ΜΑΓΚΙΡΟΥΣ-ΝΤΟΙΤΣ (κλειστά-ἀνοιχτά). Καί εἶναι τά μόνα φορτηγά μέ τόν ἀερόψυκτο πετρελαιοκινητῆρα ΝΤΟΙΤΣ -ὅπως ὅλα τά ὀχήματα ΜΑΓΚΙΡΟΥΣ-ΝΤΟΙΤΣ-τῆς γερμανικῆς τεχνολογίας, πού ἐργάζεται ἀποδοτικά μέ ὅλες τίς κυκλοφοριακές καί καιρικές συνθῆκες καί εἶναι ἐλαφρότερος ὥστε αὐξάνεται τό ὠφέλιμο φορτίο.
Καί γιά τούς ὁδηγούς τους, τά φορτηγά ΜΑΓΚΙΡΟΥΣ-ΝΤΟΙΤΣ διαθέτουν μιά ἄνετη καί ἀσφαλή καμπίνα μέ 3 θέσεις (στάνταρ), ἠχομόνωση, καλό ἐξαερισμό καί ἰσχυρή θέρμανση.
MAGIRUS-DEUTZ
Τό μεγάλο ὄνομα τώρα καί στά μικρά φορτηγά
ἀερόψυκτος πετρελαιοκινητῆρας DEUTZ
MAGIRUS-DEUTZ HELLAS A.E.
ΕΤΟΙΜΟΠΑΡΑΔΟΤΑ
Ὀργανωμένα συνεργεῖα μέ γερμανούς τεχνικούς καί πλήρης σειρά γνήσιων ἀνταλλακτικῶν.
ΚΩΝΣΤ. Γ. ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 174 ☎ 328-200, 320-742 ΠΑΤΡΑΙ

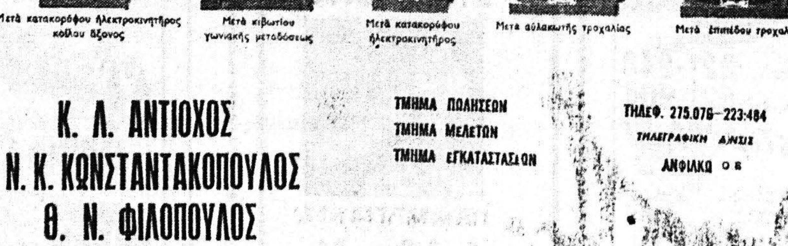

ΤΥΠΟΙ ΣΤΡΟΒΙΛΟΦΟΡΩΝ ΑΝΤΛΙΩΝ TORRENT
ΑΝΦΙΛΚΩ
ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Μετά κατακορύφου ἠλεκτροκινητῆρος κοίλου ἄξονος
Μετά κιβωτίου γωνιακῆς μεταδόσεως
Μετά κατακορύφου ἠλεκτροκινητῆρος
Μετα αὐλακωτῆς τροχαλίας
Μετά ἐπιπέδου τροχαλίας
Κ. Λ. ΑΝΤΙΟΧΟΣ
Ν. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Θ. Ν. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΤΗΛΕΦ. 275.076-223.484
ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘ.
ΑΝΦΙΛΚΩ Ο Ε
ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΜΑΣ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΤΕ
ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΝΤΛΗΣΕΩΣ ΥΔΑΤΟΣ
ΕΚΘΕΣΙΣ — ΓΡΑΦΕΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ 89 Α ΠΑΤΡΑΙ

Ὑπεραγορά ΠΑΝΤΑΖΗΣ Α.Ε.
Δῶρα γιά ὅλους γιά ὅλη τὴν οἰκογένεια γιά πρόσωπα πού ἀγαπᾶτε

ΣΤΟ LIDO
ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ
ΚΑΙΤΗ ΡΑΛΛΗ

Τὸ κατάστημά μας Στίς εἰδικές Γιορταστικές προσφορές. Εὔχεται ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ Σᾶς ἐγγυᾶται ποιότητα καὶ ὀμορφιά.
ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ ΚΑΠΡΑΛΟΣ · ΣΙΑΤΙΣΤΑ · ΠΑΤΡΑ
ΚΑΠΡΑΛΟΣ
ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΤΗΛ: 21.293 ΠΑΤΡΑ ΤΗΛ: 223.333

ΑΝΔΡ. ΑΠ. ΤΣΙΤΣΑΡΑΣ
SERVICE ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ
(Βουλκανιζατέρ)
★ ΣΕΡΒΙΣ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΣΑΣ
★ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΙΡΑ 20 ΕΤΩΝ
★ ΕΛΕΓΧΟΣ, ΖΥΓΟΣΤΑΘΜΗΣΗ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ, ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΗΣΗ Κ.Λ.Π.
★ ΠΛΗΡΗΣ ΣΕΙΡΑ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΤΥΠΟ ΑΥΤ/ΤΟΥ.
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ - ΣΑΧΤΟΥΡΗ 9 • ΠΑΤΡΑΙ • ☎ 328.015

CHRYSLER - SIMCA

Ν. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 172 — ΤΗΛ. 321.839

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ — ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ —ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: ΝΙΚΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 44 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 3604623

λύχνος
ἔργα παραδοσιακῆς λαϊκῆς τέχνης
ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ 48— 50—ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΛΓΑΣ
(Εἴσοδος Πολ υκατοικίας) ΤΗΛ. 276633
δῶρα
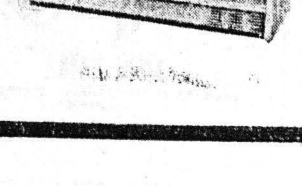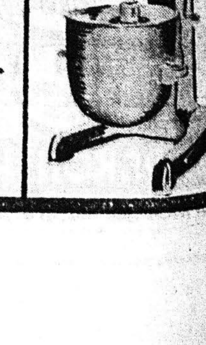
ΘΕΟΔ. ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΖΥΓΟΙ·ΚΡΕΑΤΟΜΗΧΑΝΕΣ
ΦΟΥΡΝΟΙ ΗΛΕΚΡΙΚΟΙ
ΜΙΞΕΡ · ΦΡΙΤΕΖΕΣ
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ
ΜΗΧΑΝΕΣ ΚΑΦΕ ESPRESSO
Καὶ ὅτι ἄλλο χρειάζεται τὸ κατάστημά σας
Γούναρη καὶ Ρ.Φερραίου
ΤΗΛ. (061) 276382 - 222216
ΠΑΤΡΑΙ